

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

X

Изх. №

София

ПРОЕКТ

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

ОТ АСЕН ВАСИЛЕВ – МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представям на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

В съответствие с чл. 79, ал. 1 и 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), Ви представям изготвения от Министерството на финансите, при взаимодействие с първостепенните разпоредители с бюджет, законопроект за държавния бюджет на Република България за 2023 г., който е придружен от актуализираната средносрочна бюджетна прогноза (АСБП) за периода 2023-2025 г., представляваща мотивите към законопроекта съгласно чл. 79, ал. 4 от Закона за публичните финанси. Заедно със законопроекта внасям и представените в Министерството на финансите програмни формати на бюджети на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет, които съответстват на показателите и параметрите на законопроекта.

До разработването от правителството на настоящата АСБП за периода 2023-2025 г., респективно на Бюджет 2023, Народното събрание на 8 юни 2023 г. взе решение за определяне на допълнителен срок за събиране на приходи, за извършване на разходи и за предоставяне на трансфери до края на м. юли 2023 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 9.06.2023 г.), а на 15.06.2023 г. прие Закона за изменение и допълнение на Закон за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г., или т.нар. „удължителен закон“ (обн., ДВ, бр. 53 от 20.06.2023 г.), с което се осигури стабилност и възможност за финансиране на системите и осъществяване на техните държавни и обществени функции. Това се наложи, тъй като срокът на действие на приетия на 23 декември 2022 г. „удължителен закон“ (обн., ДВ, бр. 104 от 30.12.2022 г.) изтичаше на 10 юни 2023 г.

Следва да се отбележи, че параметрите на Бюджет 2023 са в рамките на Маастрихтските критерии, с което правителството изпълни един от основните си приоритети да осигури на държавата редовен бюджет за 2023 г. с дефицит до 3 на сто от БВП, при допускания да не се увеличават данъците, да не се ограничават социалните плащания и да се осигури предвиденото увеличение на пенсиите през тази година.

Разчетите показват, че при отразяване на фискалните ефекти, предопределящи приходите и разходите, бюджетното салдо за 2023 г. и 2024 г. на сектор „Държавно управление“ е дефицит от 3,0% от БВП. За 2025 г. дефицитът на сектор „Държавно управление“ е 3,6% от БВП, като това влошаване се дължи на инвестиционните разходи по плана за придобиване на нов тип бойни самолети, направени през 2019 г. и 2020 г., които на начислена основа се отчитат в годината на доставката им - през 2025 г. Това влияние е временно и не води до трайно влошаване на бюджетната позиция и до нарушаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. При елиминиране на ефекта от този разход, дефицитът на сектор „Държавно управление“ за 2025 г. е 2,8% от БВП.

Макроикономическата прогноза на МФ за прогнозния период предвижда през 2023 г. забавяне на растежа на БВП до 1,8%, като то ще бъде по линия на потреблението, износа и изменението на запасите. През 2024 г. растежът на БВП ще се ускори до 3,3%. Отслабването на инфлационния натиск ще доведе до по-високо нарастване на потреблението на домакинствата. Повишението на търсенето ще се отрази положително и на частната инвестиционната активност. Под влияние на подобряващата се външна среда нарастването на износа на стоки и услуги ще се ускори, а отрицателният принос на нетния износ към растежа на БВП ще се свие спрямо 2023 г. През 2025 г. растежът на БВП се очаква да бъде 3,2%.

През периода 2023-2025 г. **данъчната политика** ще е ориентирана към запазване на основните приоритети, свързани с подобряване на събираемостта на приходите, предотвратяването на възможности за укриване и невнасяне на данъци и осигуровки и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Запазва се действащото данъчно облекчение за предоставяне на социални разходи в размер до 200 лв. месечно на наетите лица под формата на ваучери за храна, като се предвижда общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна да бъде увеличена от 1 млрд. лв. на 1,4 млрд. лв.

Предлага се въвеждането на електронни ваучери за храна от 1 януари 2024 г., като по този начин ще се постигне намаляване на административната тежест чрез дигитализация и ще се осигури по-конкурентна среда за всички лица, участващи в схемата за данъчното облекчение – оператори на ваучери за храна, работодатели, наети лица и други. Предвижда се шестмесечен преходен период, през който да функционират както ваучерите за храна на

хартиен носител, така и електронните ваучери за храна, като окончателното преминаване само към електронни ваучери ще бъде от 1 юли 2024 г.

В законопроекта за държавния бюджет за 2023 г. е определен 100% **дивидент за държавата** от държавните дружества и предприятия за 2023 г.

По отношение на **политиката по доходите** в бюджета за 2023 г. е отразено увеличението на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2023 г. – от 710 лв. на 780 лв., като ефектите от размера на прогнозната минимална работна заплата за 2024 г. и 2025 г. са разчетени в индикативен размер, в съответствие с чл. 244 от Кодекса на труда. Предвидено е нарастване на средствата за делегираните дейности в образованието във връзка с продължаване на политиката за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната с цел да се стимулира навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование.

За 2023 г. е разчетено увеличение на средствата за заплати и възнаграждения на персонала за изборните длъжности и за заетите в системата на съдебната власт, за които законодателно е регламентиран механизъм за формиране на възнагражденията. Осигурени са в целогодишен размер за 2023 г. и следващите години средства в резултат от направени увеличения на разходите за персонал през 2022 г. на отделни разпоредители с бюджет. Предвидено е увеличение на разходите за персонал с 10% за структурите, които не са получили такова увеличение през 2022 г., и увеличение на основните възнаграждения в структурите на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ и Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието, като към вече осигурените 125 лв. през 2022 г., от 01.08.2023 г. са разчетени допълнителни 175 лв. в бюджета на министерството за 2023 г.

За **предучилищното и училищното образование** за 2023 г. са осигурени 558,6 млн. лв., в т.ч. 465,0 млн. лв. за предвиденото нарастване на средствата за делегираните дейности в образованието във връзка с продължаване на политиката за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната през 2023 г.

Социална политика. По бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2023 г. за помощи и обезщетения са предвидени допълнителни разходи на база оценка на изпълнението за 2022 г. в размер на:

- 111,1 млн. лв. във връзка с определения нов размер от 504 лв. на линията на бедност за 2023 г. при определяне на финансовата подкрепа по Закона за хората с увреждания;
- 131,0 млн. лв. по Механизма лична помощ по Закона за личната помощ (ЗЛП), като е отчетен достигнатият обхват на ползвателите и личните асистенти, както и ефектът за възнагражденията на асистентите от промяната на минималната работна заплата от 710 на 780 лв., считано от 1 януари 2023 г.;
- 50,1 млн. лв., като е отчетено поетапното нарастване на индивидуалните коефициенти на месечните помощи по Закона за социално подпомагане, като се отчита преминаването от сега действащия механизъм към обвързването на месечните социални помощи с линията на бедност, както и определеният нов размер от 504 лв. на линията на бедност за 2023 г.;
- 30,0 млн. лв. по Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) за обезпечаване в целогодишен размер увеличението от 01.04.2022 г. на доходния критерий от 410 лв. на

510 лв. за месечните семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст (чл. 7 от ЗСПД), както и диференцираното увеличаване на размера на този вид помощи;

- 2,5 млн. лв. за възнаграждения за професионалните приемни семейства по Закона за закрила на детето (ЗЗД) от промяната в размера на минималната работна заплата от 710 на 780 лв., считано от 1 януари 2023 г.;
- 31,2 млн. лв. във връзка с въведената нова еднократна помощ за учениците от втори, трети, четвърти и пети клас без доходен тест, независимо от вида на училището по Закона за семейни помощи за деца за първия срок на учебната 2023/2024 г.

Пенсионната политика се базира на допусканията за осъвременяване на всички размери на пенсиите съгласно действащото законодателство (12 на сто за 2023 г.), като в резултат на това за 2023 г. разходите за пенсии по бюджета на ДОО нарастват с 3 657,4 млн. лв. спрямо закона за 2022 г. През 2024 г. и 2025 г. тези ръстове спрямо предходната година са съответно 2 145,9 млн. лв. и 1 812,3 млн. лв.

Разходите за **отбрана** за 2023 г. възлизат на 1,88% от БВП (с 0,03% повече от референтния процент), като през 2024 г. достигат до 2% от БВП, с което се изпълнява Националният план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от БВП на Република България до 2024 г., одобрен с РМС № 3/2018 г. и поетите ангажименти пред НАТО. Осигурени са средства за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана, в т.ч. средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия. За изпълнението на Програмата за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили на Република България 2032, приета от НС на 11.02.2021 г. (обн., ДВ, бр. 13 от 2021 г.) и на Плана за развитие на въоръжените сили на Република България до 2026 г., приет с ПМС № 183 от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 38 от 2021 г.) са предвидени средства в размер на 63,0 млн. лв., в които са включени и разходите за дължимите обезщетения при освобождаване от военна служба.

По отношение на **средствата от ЕС** стойността на приходите по години е съобразена с профила на плащанията към одобрения Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) при допускане, че ще има забавяне в изпълнението на дейностите, съответно в постигането на заложените в Решението за изпълнение на Плана етапи и цели, поради което вторият транш (първи за годината съгласно профила на плащанията) в размер на 1,416 млрд. лв. ще бъде получен в края на 2023 г., а третият ще бъде отложен за 2024 г. Срещу него трябва да бъдат отчетени 66 етапи и цели най-късно до края на м. септември 2023 г., в т.ч. и законодателни промени.

Съществува риск, при по-продължителна процедура по изготвяне на ревизирания НПВУ, в т.ч. и във връзка с глава REPowerEU и неговото одобрение от Съвета на Европейския съюз, вторият транш също да бъде получен през 2024 г. При предоговарянето могат да се променят стойностите на отделните траншове в зависимост от начина на преразпределяне на етапите и целите, включени в тях.

Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2023 г. е предвиден да остане непроменен спрямо заложения в Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. в размер на 4,5 млрд. лв.

Въз основа на допусканията за периода 2023-2025 г. се предвижда максималният размер на **държавния дълг** към края на 2023 г. да не надвишава 40,6 млрд. лв., а в края на

2024 г. и 2025 г. да достигне съответно до 49,6 млрд. лв. и 59,5 млрд. лв. Съотношението на държавния дълг към БВП от 22,5% към края на 2021 г. намалява до 21,8% в края на 2022 г. и се очаква да достигне до 22,0% в края на 2023 г. В резултат на предвиденото значително увеличение на капиталовите разходи през 2024 г. и 2025 г., които достигат съответно 13 413,6 и 12 655,5 млн. лв., се очаква държавният дълг да достигне 25,1% в края на 2024 г. и 28,3% от БВП в края на 2025 г.

Към проекта на акт е приложена необходимата финансова обосновка за актове, които не оказват въздействие върху държавния бюджет съгласно чл. 35, ал. 1 т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА).

Съгласно § 1а от допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове, глава втора и трета на същия закон не се прилагат по отношение законопроектите за бюджета, поради което по същия не са проведени обществени консултации и не е изготвена оценка на въздействието.

С предложения проект на решение на Министерския съвет не се въвежда европейско право, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

Законопроектът за държавния бюджет на Република България за 2023 г. и пакетът от документи към него са съгласувани по реда на чл. 32 от УПМСНА с всички първостепенни разпоредители с бюджет, както и с Националното сдружение на общините в Република България. Законопроектът е обсъден и в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Законопроектът е съгласуван с Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество относно наличието на корупционен риск в съответствие с изискванията на чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед изложеното по-горе и на основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 8, ал. 4, т. 1 и ал. 5 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме приложения проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

Приложения:

1. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект;
2. Проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г.;
3. Проект на становище на Министерския съвет по проекта на бюджет на съдебната власт за 2023 г.;
4. Проект на Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2023-2025 г., представляваща мотиви към законопроекта;
5. Протокол от консултациите с Националното сдружение на общините в Република България;
6. Финансова обосновка;
7. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;

8. Справка за отразяване на получените становища по чл. 32 от УПМСНА;
9. Получени становища по проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2023 г.;
10. Получени от първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет програмни формати на бюджети, които съответстват на показателите и параметрите на законопроекта.

X

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
АСЕН ВАСИЛЕВ